Ministerstvo
pro místní rozvoj

OBCEPRO
PROGRAM ROZVOJE OBCE

PROGRAM ROZVOJE OBCE

HVOŽĎANY

NA OBDOBÍ LET

2015 - 2020

Program rozvoje obce schválilo v souladu s § 84, odst. 2, písm. a), zákona č. 128/2000 Sb., v platném znění zastupitelstvo obce Hvožďany. Datum schválení: 09. 10. 2015 Číslo usnesení: 05/2015/02 Text usnesení: OZ schvaluje Program rozvoje obce Hvožďany na období 2015-2020.

Úvod

Program rozvoje obce (dále jen „PRO“) je dlouhodobý programový dokument vytyčující záměry obce na období 6 let. Jde tedy o dokument, který se neomezuje pouze na jedno volební období zastupitelstva obce. Jedná se o komplexní programový dokument, který formuluje strategii rozvoje celého území obce, včetně komunity a jejího fungování. Vzniká na základě styku s veřejností, soukromou sférou, občany, podnikateli, majiteli pozemků, odborníky, správou obce a státu.

PRO usiluje o dosažení rovnováhy mezi tím, co občané chtějí a tím, co je dosažitelné. Rovnováhy mezi dalším rozvojem a ochranou stávajících přírodních a kulturních hodnot.

PRO je důležitým nástrojem k upevnění pozice v regionu a posílení její konkurenceschopnosti. Je podkladem pro rozvojové aktivity a územní plánování v obci, ale i v regionu. Přispívá k tomu, aby obec efektivně využívala finanční prostředky jak z vlastního rozpočtu, tak i z vypsaných dotačních titulů. Dokument umožní představitelům obce koncepční plánování rozvoje obce.

PRO umožní obci:

- naplňovat dlouhodobé cíle a strategickou vizi obce
- rozhodovat v zastupitelstvu v širším koncepčním rámci
- koordinovat aktivity a zájmy různých subjektů působících v obci
- prosazovat a chránit veřejný zájem
- stanovit priority obce, místních obyvatel, podnikatelských subjektů a následně investičního programu
- posílit sounáležitost mezi lidmi navzájem
- posílit odpovědnost místních obyvatel za další rozvoj obce tak, aby přicházeli s konkrétními návrhy a řešením daného problémuProgram rozvoje obce musí vycházet ze sociálně ekonomické analýzy současného stavu, zhodnotit silné a slabé stránky obce, její rozvojové příležitosti a identifikovat existující rizika.Dokumentem, bezprostředně navazujícím na tento program, by měl být operativní roční plán akcí, určených k realizaci na základě aktuálních možností obce.
- Po zpracování a schválení PRO zastupitelstvem obce bude celý dokument nahrán do elektronického systému MMR na www.obcepro.cz.
- Program rozvoje obce Hvožďany je zpracován dle metodiky garantované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Kompletní metodiky, včetně dalších nástrojů tvorby programů rozvoje obcí jsou k dispozici na www.obcepro.cz.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

Obec Hvožďany se nachází v jižní části Středočeského kraje - okrese Příbram - správním obvodě ORP Příbram. Poloha obce je vzhledem k administrativně správnímu členění (kraje) periferní, jelikož Hvožďany leží na hranici tří krajů (Středočeského, Plzeňského, Jihočeského). Tato periferní poloha je dána i vzhledem k časoprostorové vzdálenosti středisek vyššího řádu, což se může negativně projevovat především v dostupnosti obslužných a pracovních funkcí těchto středisek.

Tabulka č. 1, Vzdálenost obslužných středisek od Hvožďan – dostupnost po silničních tazích

obec	vzdálenost v km	vzdálenost v min.	SO ORP	kraj	směr
Rožmitál pod Třemšínem	11,3	16	Příbram	Středočeský	sever
Březnice	12,5	16	Příbram	Středočeský	východ
Příbram	27,3	33	Příbram	Středočeský	sever
Nepomuk	22,7	25	Nepomuk	Plzeňský	jihozápad
Blatná	18,6	22	Blatná	Jihočeský	jihovýchod

Zdroj: vlastní zpracování

Území obce Hvožďany se rozkládá na ploše necelých 50 km^2 s počtem 790 obyvatel ke konci roku 2014. Na nestandardně velkou rozlohu obce ukazuje hustota zalidnění, která ve srovnání se správním obvodem ORP Příbram je takřka 5 krát menší (16 obyvatel/km^2). Hvožďany jsou ze správního hlediska rozděleny na šest místních částí.

Tabulka č. 2, Hustota zalidnění ve srovnání s SO ORP Příbram

území	Počet obyvatel	Rozloha v km²	Hustota zalidnění (počet obyvatel na 1 km²)
Hvožďany	790	49,8	16
SO ORP Příbram	70089	925,29	76

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 3, Základní údaje

Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2014	Rozloha (ha)	Počet částí obce	Části obce
Hvožďany	790	4973	6	Hvožďany, Leletice, Planiny, Pozdyně, Roželov, Vacíkov

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Území obce je dle účelu použití strukturované shodně jako území ORP Příbram. Největší podíl na zemědělské půdě má orná půda a travní porosty. Dominantní složkou nezemědělské půdy je lesní půda.

Tabulka č. 4, Struktura půdy

Struktura půdy	Rozloha v ha - absolutní hodnoty		relativní hodnoty v %	
	Hvožďany	SO ORP Příbram	Hvožďany	SO ORP Příbram
Celková výměra	**4 978**	**92 529**	**100**	**100,0**
Zemědělská půda celkem	**1 714**	**34 824**	**34,4**	**37,6**
Orná půda	1 066	24 636	21,4	26,6
Chmelnice	0	0	0,0	0,0
Vinice	0	0	0,0	0,0
Zahrady	42,5	1 423	0,9	1,5
Ovocné sady	2,1	149	0,0	0,2
Trvalé travní porosty	603	8 616	12,1	9,3
Nezemědělská půda celkem	**3 264**	**57 705**	**65,6**	**62,4**
Lesní půda	2 970	45 883	59,7	49,6
Vodní plochy	69,9	2 003	1,4	2,2
Zastavěné plochy a nádvoří	30,7	1 046	0,6	1,1
Ostatní plochy	193	8 773	3,9	9,5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Polohové a územní charakteristiky obce vykazují jednak periferní pozici Hvožďan ve vztahu k území Středočeského kraje a v rámci širšího území jsou Hvožďany vnitřní periférií. Charakteristiky Hvožďan vzhledem k typologii prostoru jsou typické pro čistě venkovský prostor bez urbánní vazby.

2. Obyvatelstvo

V kapitole obyvatelstvo jsou sledovány základní charakteristiky, jako je například vývoj celkového počtu obyvatelstva, přirozený přírůstek a úbytek, přírůstek stěhováním, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Tabulka č. 5, Vývoj celkového počtu obyvatel v absolutních hodnotách

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvatel	772	776	800	836	836	828	813	813	801	790

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vývoj celkového počtu obyvatel má ve sledovaném období dvě fáze, které vykazují zjevnou nestabilitu. Tento nestabilní vývoj je dán především prudkým nárůstem počtu obyvatel v letech 2007 až 2009 a následně postupným poklesem obyvatel od roku 2010 až do současné doby. Příčinou výkyvu počtu obyvatel nebyl administrativní nesoulad faktického počtu obyvatel, který může nastat různým měřením počtu obyvatel (např. SLDB).

Hvožďany vykazují ve sledovaném období již zmíněné růstové fáze s následným poklesem. Ve srovnání se širším území ORP má vývoj skokový charakter.

Celkový vývoj obyvatelstva ovlivňují dvě základní složky tohoto ukazatele. První se týká mechanického pohybu obyvatel (vystěhovalí, přistěhovalí) a druhá přirozené měny obyvatel (narození, zemřelí).

U přirozeného přírůstku je vývoj bez větších výkyvů. Kladné hodnoty let 2008 a 2009 jsou způsobeny větším počtem narozených dětí. Záporné hodnoty let 2010 až 2014 nedosahují větších hodnot a jsou způsobeny větším počtem zemřelých při stabilním počtu narozených. Složka přirozeného přírůstku má ve smyslu stabilního vývoje počtu obyvatel pozitivní vliv.

U vývoje mechanického pohybu obyvatel dochází k podstatným výkyvům v letech 2005, 2007 až 2008. V roce 2005 je výkyv dán vystěhovalými obyvateli. V letech 2007 a 2008 se projevuje nárůst především složkou přistěhovalých. Od roku 2009 je patrný odliv obyvatel, který není dorovnáván nově přistěhovalými.

Tabulka č. 6, Přehled údajů za přirozený a mechanický pohyb obyvatel mezi roky 2005 – 2014 v absolutních hodnotách

Rok	Narození	Zemřelí	Přistě-hovalí	Vystě-hovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	stav k 31.12.
2005	6	16	16	37	-10	-21	-31	772
2006	7	5	19	17	2	2	4	776
2007	6	5	38	15	1	23	24	800
2008	12	7	47	16	5	31	36	836
2009	9	6	25	28	3	-3	0	836
2010	4	9	23	26	-5	-3	-8	828
2011	6	13	19	21	-7	-2	-9	813
2012	7	8	26	25	-1	1	0	813
2013	5	6	19	30	-1	-11	-12	801
2014	6	9	14	22	-3	-8	- 11	790

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura je zde sledována jednak podle základních třech věkových skupin, které jsou svým rozložením ekonomické povahy. Jedná se o složku tzv. předproduktivní 0 až 14 let, produktivní 15 až 64

let a poproduktivní 65 let a více.

Vzhledem k rozsahu věkových skupin je sledování jejich vývoje nutné provádět v delších časových úsecích. Pro srovnání územních úrovní jsou zvoleny milníky 2001, 2011 a doplňkově pro aktuálnost rok 2014.

Tabulka č. 7, Územní srovnání vývoje hlavních třech věkových skupin v letech 2001, 2011, 2014 v %

Území	2001			2011			2014		
	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +
Hvožďany	17,5	61,6	20,9	14,4	67,3	18,3	12,9	66,5	20,6
SO ORP Příbram	15,6	70,4	14,0	14,1	69,8	16,0	14,6	67,4	18,0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ze srovnání je patrné, že obě území prochází tendenčně stejným vývojem, což je odrazem druhé demografické revoluce.

Při bližším pohledu na vývoj Hvožďan lze konstatovat, že relativní úbytek počtu obyvatel v kategorii do 14 let zaznamenává plynulý úbytek. Tento úbytek se projevuje ve prospěch produktivní složky a zároveň ve složce poproduktivní. Celkově populace Hvožďan stárne a důvodem je stárnutí obyvatelstva ze spodu věkových kategorií.

Pro rozvojové účely Hvožďan je nezbytné analyzovat detailněji věkové skupiny, a to vzhledem k možnosti předvídat potřeby obyvatelstva.

Ze současného stavu lze vyčíst sestupné obsazení věkových kategorií, které naznačuje prohlubující se nepoměrné věkové rozložení obyvatelstva v populaci Hvožďan. Při hodnocení budoucího vývoje je patrné, že přírůstky obyvatel do produktivních skupin věku se budou snižovat a návazně na tuto situaci silně posílí kategorie důchodového věku. U kategorie 65 + zároveň bude tento vývoj podpořen růstem střední délky života populace v ČR obecně. V kategoriích 0 – 14 bude docházet ke stabilizaci na současných hodnotách, ale v poměru populace budou tyto kategorie nedostatečně velké vzhledem k socioekonomickým vazbám a potřebám vyšších věkových kategorií. V rozvojových souvislostech Hvožďan je třeba tomuto trendu věnovat zvýšenou pozornost.

Vzdělanostní struktura

Tabulka č. 8, Struktura obyvatel podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání v % v roce 2011

území	základní vč. neukončeného			střední vč. vyučení (bez maturity)			úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné			vysokoškolské			bez vzdělání		
	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž
Hvožďany	26,1	9,8	16,3	36,4	24,0	12,4	28,4	11,7	16,7	5,8	3,1	2,7	0,1	0,1	0,0
SO ORP Příbram	18,8	7,2	11,6	36,0	21,5	14,6	31,6	13,5	18,2	9,4	4,8	4,6	0,4	0,2	0,2

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Hvožďany dosahují ve srovnání s širším územím ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva podprůměrných hodnot. V jednotlivých skupinách jsou na tom hůře ve srovnání ženy. Za problematické zde lze označit obyvatele, kteří dosahují jen základního vzdělání, a to v souvislostech s trhem práce a nízké flexibilitě při změnách vývoje na trhu práce. Nejvíce je zde zastoupena skupina obyvatel, která dokončila vzdělání střední bez nebo s maturitou.

3. Hospodářství

V této kapitole jsou analyzovány popisné a vývojové charakteristiky municipální ekonomiky Hvožďan. Jedná se o analýzu podnikatelských subjektů, zaměstnanosti resp. trhu práce, mobility pracovní síly.

Tabulka č. 9, Ekonomické subjekty se sídlem na území Hvožďan podle právní formy k 31. 12. 2013

Hvožďany	Celkem	státní organizace	obchodní společnosti	družstevní organizace	živnostníci	svobodná povolání	zemědělští podnikatelé	ostatní
absolutně	102	1	4	2	73	5	6	11
podíl v %	100	1,0	3,9	2,0	71,6	4,9	5,9	10,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka zachycuje ekonomické subjekty se sídlem v obci, tzn., že zde nemusí jednoznačně působit. Zároveň z dat není možné určit subjekty, které působí ve Hvožďanech a sídlo mají v jiné obci. Převládající právní formou subjektů je živnostenské podnikání 71,6 % (73 subjektů). Nejvíce subjektů podniká v oborech – obchod, stavebnictví, zemědělství.

Vzhledem k polohovým a funkčním charakteristikám obce (dominantní obytná funkce) je rozvoj ekonomiky přímo v obci vázán na specifika prostředí obce, jelikož je silně autonomní s nízkou mírou vazeb na střediska se silnou pracovní funkcí.

Nezaměstnanost

Ukazatel nezaměstnanosti je možné v rámci analýzy hodnotit spíše tendenčně ve srovnání s vyšší územní jednotkou. Samostatně za Hvožďany není možné provést srovnání mezi roky resp. obdobími, a to vzhledem ke změnám metodik výpočtu nezaměstnanosti.

Tabulka č. 10, Územní srovnání vývoje nezaměstnanosti v %

území	Míra nezaměstnanosti (%) k 31. 12.												
	metodika do 2004				metodika do 2012							metodika od 2013	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2014	2015
Hvožďany	8,9	7,6	11,1	11,9	7,3	5,6	6,1	11,1	10,7	8,5	8,7	8,9	6,0
SO ORP Příbram	9,5	9,8	10,2	10,1	9,0	7,9	7,0	7,3	11,3	12,3	11,3	9,4	8,4

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, vlastní zpracování

Vývoj nezaměstnanosti v územním srovnání se vyznačuje cca stejnou tendencí na obou sledovaných úrovních. Vývoj nezaměstnanosti ve Hvožďanech je pozitivní, a to jednak vzhledem k celkově dosahovaným hodnotám a jednak k relativně krátké době navýšení nezaměstnanosti vzhledem k negativnímu ekonomickému vývoji v ČR. V posledních pěti letech se nezaměstnanost pohybuje kolem 8 % a aktuálně začátkem roku 2015 dosahuje nejnižších hodnot.

Tabulka č. 11, Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva v roce 2011

Hvožďany	**celkem**	**muži**	**ženy**
Ekonomicky aktivní celkem	354	206	148
zaměstnanci	266	150	116
zaměstnavatelé	9	6	3
pracující na vlastní účet	48	34	14
Ekonomicky neaktivní celkem	411	175	236
nepracující důchodci	225	92	133
žáci, studenti, učni	120	61	59

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva Hvožďan se v roce 2011 pohyboval na úrovni 44% a proti tomu se ekonomicky neaktivní podíleli 56 %. Převažujícím skupinou ekonomicky aktivních jsou obyvatelé v zaměstnaneckém poměru.

Vyjížďka za prací a do škol

Velikost vyjížďky do zaměstnání je určena periferní polohou Hvožďan a její sídelní typologií (obytná funkce).

Tabulka č. 12, Struktura vyjížďky do zaměstnání a do škol v roce 2011

Hvožďany	vyjíždějící celkem	vyjíždějící do škol			vyjíždějící do zaměstnání						podíl vyjíždějících do zam. mimo obec/počet zaměstnaných v %
		celkem	v tom v rámci obce	mimo obec	celkem	v tom v rámci obce	do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí	
Absolutně	293	88	38	50	205	44	92	5	59	5	78,5
Relativně %	100	30,0	13,0	17,1	70,0	15,0	31,4	1,7	20,1	1,7	

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Mobilita obyvatelstva dosahuje vysokých hodnot. Vzhledem k již zmíněnému obecnému charakteru obce je velikost vyjížďky odpovídající a v oblasti zaměstnanosti žádoucí. Za zaměstnáním vyjíždí téměř 58% ekonomicky aktivních obyvatel. Časově převládá vyjížďka s dobou cesty 15 až 30 min (47 %) a nad půl hodiny 41 %.

V případě vyjížďky do škol jde primárně o úroveň středních škol (případně vysokých škol).

4. Infrastruktura

Technická infrastruktura

Vybavenost základní technickou infrastrukturou je u Hvožďan na průměrných hodnotách. Konkrétní struktura je uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 13, Vybavenost základní technickou infrastrukturou obydlených domů

Hvožďany	celkem	přípoj na kanalizační síť	vodovod	plyn	ústřední topení
absolutně	215	92	201	18	163
podíl v %	100	42,8	93,5	8,4	75,8

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Hvožďany jsou v současné době zásobeny pitnou vodou z domovních a obecních studní. Vodovod je vybudován nový a je napojen na vodovod část Roželov. Na kanalizaci je připojeno celkem 92 obydlených domů (cca ½ obyvatel), ta je svedena do čistírny odpadních vod.

Tabulka č. 14, Vybavenost obydlených bytů zdrojem energie k vytápění

		energie k vytápění				
Hvožďany	obydlené byty celkem	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo
absolutně	318	16	125	6	17	107
podíl v %	100	5,9	46,1	2,2	6,3	39,5

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Převládajícím typem energie jsou tuhá paliva, která jsou využívána většinou domácností. 10 rodinných domů disponuje tepelnými čerpadly. Základní škola a mateřská škola (objekty v majetku obce Hvožďany) jsou vytápěné tepelným čerpadlem (systém země-voda). Objekt „Chráněnky“ je vytápěn solárními panely v kombinaci s tepelným čerpadlem (systém vzduch - voda).

Dopravní infrastruktura

Hvožďany jsou vybaveny místními komunikacemi v délce 12 km. Chodníky jsou vystavěny v místech potřeby dopravně bezpečnostní o celkové délce 1 km. Doprava v klidu je zajištěna třemi parkovišti.

Tabulka č. 15, Vybavenost dopravní infrastrukturou k roku 2014

Hvožďany	místní komunikace v km	Chodníky v km	parkoviště
	12	1	3

Zdroj: Hvožďany, vlastní zpracování

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty intenzity dopravy tj. průjezdnost vozidel za 24h na silnici č. 176 ze směrů od Vacíkova a Starého Smolivce.

Tabulka č. 16, Intenzita dopravy na pozemních komunikacích ve Hvožďanech

komunikace č.		**176**
úsek		**průběžný obcí**
vozidla/24h	těžká motorová vozidla	86
	osobní a dodávková vozidla	325
	jednostopá motorová vozidla	12
	součet všech vozidel	423

Zdroj: ŘSD – sčítání dopravy 2010

Vzhledem k nízké intenzitě dopravy je situace v obci klidná. Nicméně dopravně bezpečnostní opatření na průjezdné komunikaci jsou žádoucí.

Dopravní napojení obce na komunikace prvních tříd a hlavní dopravní koridory je v rámci polohových charakteristik na dobré úrovni.

Dopravní obslužnost

V obci je dopravní obslužnost veřejnou hromadnou dopravou zajišťována autobusovými spoji, které směřují do Rožmitálu pod Třemšínem, Březnice a Příbrami. Celkový počet spojů ve všední dny se pohybuje kolem 14 spojů, přičemž o víkendech do Hvožďan nezajíždí spoj žádný. V tomto smyslu je obsluha na nízké úrovni a vzhledem k potřebám obyvatel je osobní automobilová doprava nezbytným prvkem.

5. Vybavenost obce

V této podkapitole jsou analyzovány charakteristiky bydlení. Převládajícím typem bydlení ve Hvožďanech jsou rodinné domy s počtem 197 (91,6%), které tvoří takřka celý domovní fond a dále bytové domy, kterých je celkem 13. Z celkového počtu domů je trvale obydlených 215 (56,1%).

Tabulka č. 17, Struktura domovního fondu

Hvožďany	**celkem domy**		**obydlené domy**		**neobydlené domy (důvod)**		
	obydlené	**neobydlené**	**rodinné**	**bytové**	**sloužící k rekreaci**	**přestavba domu**	**nezpůsobilé k bydlení**
podíl v %	56,1	43,9	91,6	6,0	85,7	3,6	6,5
absolutně	215	168	197	13	144	6	11

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Trvale neobydlených domů je v obci 168 (43,9%) a z toho je 144 určených k rekreaci, což ukazuje na rozvinutou rekreační funkci Hvožďan.

Tabulka č. 18, Stáří domovního fondu – období výstavby nebo rekonstrukce

Hvožďany	1919 a dříve	1920 - 1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001 - 2011
absolutně	32	69	53	33	12	11
podíl v %	14,9	32,1	24,7	15,3	5,6	5,1

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Z dat je patrná klesající tendence v obnově nebo výstavbě nového domovního fondu Hvožďan. V posledních dvou sledovaných dekádách došlo ve srovnání s obdobím 1981 – 1990 k poklesu na třetinu.

Školství a vzdělávání

V rámci vzdělávání je ve Hvožďanech zajištěné předškolní a školní vzdělávání. Celkové maximální kapacity odpovídají velikosti obce a případná optimalizace kapacit by měla být v souladu s předpokládaným vývojem demografických struktur (viz kapitola obyvatelstvo). Na konci školního roku navštěvovalo ZŠ celkem 81 žáků. V obci působí též pobočka Základní umělecké školy J. J. Ryby. Základní uměleckou školu mohou děti z Hvožďan navštěvovat též v Rožmitálu pod Třemšínem a v Březnici.

Středoškolské vzdělávání je pro studenty dostupné v Březnici a Příbrami či dalších spádových centrech.

Tabulka č. 19, Školská zařízení Hvožďan a jejich maximální kapacita

Školská zařízení	Kapacita zařízení
Základní škola - 9 ročníků	150
Jídelna ZŠ	140
Družina ZŠ	25
Mateřská škola	27

Zdroj: www.rejskol.msmt.cz

ZŠ a MŠ se aktivně podílejí ve Hvožďanech na realizaci společenských volnočasových aktivit. Pro své žáky nabízí ZŠ velké množství zájmových kroužků.

Zdravotnictví a sociální péče

Služby v oblasti základní dostupnosti zdravotnictví jsou obyvatelům na úrovni ordinací praktických lékařů (1 lékař pro dospělé, 1 stomatolog, 1 lékař pro děti a dorost) k dispozici přímo v obci. Výhodné je umístění všech tří ambulancí v jednom objektu. Obec se potýká s problémem nedostatečných parkovacích kapacit přímo před zdravotním střediskem. Akutní či pohotovostní zdravotnické služby jsou dostupné ve spádovém městě (Příbram).

Služby v oblasti sociální péče (ambulantní, terénní i pobytové) jsou pro občany zajišťovány externími provozovateli těchto služeb zejména z Rožmitálu pod Třemšínem a z Březnice. Obec Hvožďany provozuje chráněné bydlení v objektu „Chráněnka“.

Sport, kultura a volnočasové aktivity

V obci působí tři sportovní sdružení: (i) NK Třemšín, (ii) TJ SOKOL Hvožďany, (iii) SK Vacíkov. Sportovní

infrastrukturu tvoří:

- fotbalové hřiště (Hvožďany)
- areál kurtů - tenis, nohejbal, volejbal (Hvožďany) - nutná revitalizace
- kurty - tenis, nohejbal, volejbal (Roželov - Mýta)
- nohejbalový kurt (Vacíkov)
- travnaté hřiště - fotbal (Vacíkov)
- školní tělocvična (Hvožďany) - tělocvična je k dispozici i veřejnosti pro organizované mimoškolní sportovní aktivity.

V obci jsou 2 areály koupaliště - Hvožďany, Vacíkov.

V obci se nachází 3 dětská hřiště s herními prvky:

- areál ZŠ Hvožďany
- areál MŠ Hvožďany (nepřístupné veřejnosti)
- areál kurtů - Roželov (Mýta)

V obci jsou 2 kulturní zařízení (KD Hvožďany a Leletice). Venkovní kulturně-společenské aktivity je možné realizovat též v areálu koupaliště (vagón). Ve Hvožďanech se pořádá značné množství kulturně-společenských akcí s velkým zájmem veřejnosti. Pozitivně vnímanou je též existence kulturního zázemí v podobě obecní knihovny.

Komerční služby

V obci jsou k dispozici 2 obchody s potravinami, 2 provozovny kadeřnictví, 2 autoservisy a pobočka České pošty. Do obce zajíždí v pravidelných týdenních intervalech pojízdná prodejna (řezník, pekař, zelinář). Svou činnost v obci provozují též 2 restaurace (KD Hvožďany, U Lišáka - Vacíkov). V sezóně je možnost občerstvení též v areálu koupaliště ve Hvožďanech (vagón) a ve 2 klubech u hasičů (Roželov - Mýta, Leletice). V obci není k dispozici bankomat (peněžní služby Poštovní spořitelny - zejména možnosti výběru hotovosti - fungují omezeně).

Ve Hvožďanech jsou 2 hromadná ubytovací zařízení (1x penzion - Hvožďany, 1x rekreační areál - Roželov - Mýta) s celkovou kapacitou cca 250 lůžek.

Vzhled obce

Hvožďany jsou velmi malebná a čistá obec se zjevnou výraznou péčí o veřejná prostranství a zeleň. Z hlediska vnímání návštěvníka obce mohou negativně působit některé neuklizené dvory rodinných domů a statků, stejně jako vnitrobloky hospodářských objektů v obci.

6. Správa obce

Hospodaření obce

Obec hospodaří s vyrovnaným rozpočtem. Podíl běžných výdajů činí přibližně 70%. Kapitálové výdaje přímo souvisí s přijatými investičními dotacemi. Poměr přijatých investičních dotací a kapitálových výdajů indikuje přibližnou výši rozvojových prostředků obce, která se ve sledovaných rozpočtových letech pohybuje přibližně ve výši 1 - 1,5 mil. Kč.

Tabulka č. 20, Vývoj rozpočtového hospodaření obce Hvožďany v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	7 999	8 626		8 658	10 515
Nedaňové příjmy	2 395	2 305		2 041	2 074
Kapitálové příjmy	1 175	1 861		81	659
Neinvestiční přijaté dotace	2 788	1 359		3 982	8 274
Investiční přijaté dotace	2 358	2 052		4 885	5 412
Příjmy	**16 716**	**16 204**		**19 648**	**26 935**
Běžné výdaje	11 613	11 492		14 613	19 905
Kapitálové výdaje	2 569	4 888		5 801	6 781
Výdaje celkem	**14 182**	**16 380**		**20 414**	**26 686**
Saldo příjmů a výdajů	2 533	-177		-767	249
Podíl kapitálových výdajů	18,11%	29,84%		28,42%	25,41%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	69,48%	70,93%		74,38%	73,90%

A.2 Východiska pro návrhovou část

Východiska pro návrhovou část sumarizují a hodnotí uceleně rozvojové možnosti obce na základě analytické části a představují přehledné a jasné oblasti potencionálních rozvojových směrů. Tyto východiska jsou objektivizovány výstupy z priorizace (viz níže) zásadních výroků SWOT analýzy.

Priorizace výroků souhrnné SWOT analýzy

Priorizace je provedena bodováním výroků všemi členy zastupitelstva (11 členů). Body jsou výrokům přidělovány podle vnímané důležitosti pro obec. Členové zastupitelstva bodovali na škále 0 – 20 bodů, přičemž 20 bodů znamená nejvyšší prioritu (důležitost) a naopak. Dosažené průměrné hodnoty pak objektivizují postoj zastupitelstva jako celku a tento objektivní faktor se stává základním předpokladem pro tvorbu návrhové části.

Výsledné hodnoty výroků jsou řazeny od nejvýše priorizovaných. Barevné označení nevymezuje přesně stanovené intervaly důležitosti, ale usnadňuje orientaci čtení výsledků.

Východiska – Silné stránky

Silné stránky	**průměrná bodová hodnota**
rozmanitost struktury území (lesy, vodní plochy)	19,1
aktivní a aktivizační činnost základní a mateřské školy	18,6
Hvožďany jsou čistě venkovskou obcí	17,9
rozloha obce s nízkou mírou hustotou zalidnění	17,6
nízká intenzita průjezdové dopravy	17,6
knihovna	16,8
realizace velkého množství místních kulturních akcí	16,5
rozvinutá základní technická infrastruktura v obci	16,1
relativně dobrá dostupnost hlavních dopravních koridorů	16,0
podnikání v oboru zemědělství	15,9
dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti	15,7
rozvinuté živnostenské podnikání	15,5
dostupnost základní zdravotní péče	15,5
dominantní a rozvíjená funkce bydlení	15,3
krátkodobě silná skupina obyvatel v produktivním věku	15,2
konzistentní vývoj u velikosti věkové skupiny dětí	15,1
dobré zázemí pro sportovní aktivity (zejména venkovní)	14,8
stabilní vývoj přirozeného přírůstku obyvatel	14,7
mobilita (vyjížďka) ekonomicky aktivního obyvatelstva	14,3
rozvinutá rekreační funkce	13,4

Hvožďanům pozitivně dominuje stabilní obytná funkce. Klíčové **silné stránky** spočívají ve vysoké kvalitě bydlení (silná vazba na charakter obce, kvalitu životního prostředí a bezpečnost) a dobře fungujícím zázemí pro bydlení - zejména mateřská a základní škola. Významnou složkou posilující obytnou funkci je existence místních kulturních akcí.

Východiska – Slabé stránky

Slabé stránky	**průměrná bodová hodnota**
negativní vývoj v celkovém počtu obyvatel	17,7
aktuálně nižší podíl dětské složky obyvatelstva	17,5
převažující způsob vytápění objektů tuhými palivy	16,5
migrační vlny u vystěhovalých a přistěhovalých	14,5
periferní poloha obce	14,2
nejednoznačná spádovost na vyšší obslužná a pracovní střediska	13,5
doba cesty vyjíždějících za prací	13,2
závislost ekonomických charakteristik obce na jiných územích	12,4
nízká úroveň obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou mimo pracovní dny	11,9
úroveň vzdělanosti obyvatel	11,4

Zásadní **slabou stránkou** z hlediska rozvojové perspektivy je nepříznivý demografický vývoj. Z výsledků dotazníkového šetření pak vyplývá nespokojenost obyvatel s nižší úrovní občanské (zejména komerční vybavenosti), problematická je též dostupnost pracovních příležitostí a nutnost za zaměstnáním a službami vyjíždět. Jako problematická je též vnímána aktuální situace u zdrojů tepla – vytápění objektů tuhými palivy.

Východiska – Příležitosti

Příležitosti	**průměrná bodová hodnota**
posílení obytné funkce obce	17,5
rozvoj sociálních služeb	16,8
alternativní způsoby vytápění objektů	16,5
navýšení kapacit MŠ a školní družiny	16,3
změny preferencí v oblasti bydlení (desurbanizace - osídlování venkova)	15,6
přizpůsobení prostředí vyjížďkovým charakteristikám	14,1

Rozvojové **příležitosti** jsou na základě analýzy spatřovány zejména v rozšiřování a zkvalitňování obytné funkce obce, tj. rozšíření nabídky pozemků pro individuální bytovou výstavbu, posílení rozvoje sociálních služeb a doplnění a rozšíření zázemí pro volnočasové aktivity a aktivity spojené s existující dobře fungující vybaveností (ZŠ, MŠ).

Východiska – Hrozby

Hrozby	průměrná bodová hodnota
zánik MŠ a ZŠ	18,6
pokračující nepříznivý demografický trend	15,7
nedostatečná nabídka volnočasových aktivit zejména pro děti a mládež	13,5

Hlavními **hrozbami** rozvoje obce se jeví demografický vývoj a s tím spojený úpadek klíčové občanské vybavenosti. Snižující se, nebo nízký počet dětí by v budoucnu mohl ohrozit plnohodnotný život v obci díky jejímu přestárnutí.

SWOT analýza

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Strategická vize do roku 2030

Obec s rozvinutou funkcí bydlení, se zajištěnými klíčovými službami sociální občanské vybavenosti a s vytvořeným kvalitním vnějším i vnitřním zázemím pro volnočasové aktivity.

Pro naplnění této vize je nutno sledovat společenské trendy a vytvářet podmínky pro splnění nároků obyvatel. Dnes a určitě i ve výhledu do roku 2030 to bude snaha o zdravý životní styl, sportovní a relaxační aktivity i v pokročilém věku a samozřejmě zdravý rozvoj dětí. Předpokladem pro splnění těchto oprávněných potřeb je:

- klidné a kvalitní bydlení s dostupnou technickou infrastrukturou
- dostupnost sportovních, kulturních a volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie
- dostupnost sociálních a základních zdravotnických služeb

B.2 Cíle, opatření a aktivity

Vysoká důležitost Střední důležitost Nízká důležitost

Cíl : „1. Rozšíření zázemí pro bydlení”

Opatření : „1.1 Nabídka ploch pro individuální bytovou výstavbu”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„1.1.1 Vytipování ploch pro individuální bytovou výstavbu”	-		0	
„1.1.2 Řešení majetkoprávních vztahů k pozemkům pro individuální bytovou výstavbu”	-		0	
„1.1.3 Zastavovací studie a infrastrukturní příprava pozemků”	-		0	

Opatření : „1.2 Podpora sportovně-rekreační funkce obce”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„1.2.1 Revitalizace lokality „Wimbledon“ - multifunkční hřiště”	-		0	
„1.2.2 Rozšíření funkčního využití sportovních ploch v lokalitě „Mýta““	-		0	
„1.2.3 Zkvalitnění stávajících sportovních ploch a hřišť v místních částech obce”	-		0	
„1.2.4 Revitalizace koupaliště (zázemí) ve Hvožďanech”	-		0	
„1.2.5 Obnova rekreační funkce koupaliště ve Vacíkově.”	-		0	

Opatření : „1.3 Rozvoj občanské vybavenosti”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„1.3.1 Revitalizace objektu „Špejchar“ - společensko-kulturní multifunkční využití objektu”	-		0	
„1.3.2 Doplnění základních komerčních služeb - bankomat”	-		0	
„1.3.3 Rozšíření využití objektu ZŠ pro realizaci mimoškolních vzdělávacích a volnočasových aktivit”	-		0	
„1.3.4 Stabilizace základní nabídky zdravotní péče v obci”	-		0	
„1.3.5 Příprava na rozvoj sociálních služeb v obci”	-		0	

Cíl : „2. Kvalitní životní prostředí pro bydlení v obci”

Opatření : „2.1 Funkční úprava vnitřního areálu objektu „Špejchar““	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„2.1.1 Humanizace obecních ploch a přilehlých prostor (shromažďovací prostor – např. otevřená scéna, tržnice, parková úprava, parkovací plochy apod.)”	-		0	

Opatření : „2.2 Rozvoj péče o životní prostředí”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„2.2.1 Výsadba, obnova alejí a specifických přírodních prvků (tůně aj.)”	-		0	

Cíl : „3. Zlepšení technické a dopravní infrastruktury”

Opatření : „3.1 Realizace dopravně-bezpečnostních opatření”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování

– „3.1.1 Vytipování rizikových úseků a návrh opatření”	-	0
– „3.1.2 Instalace dopravně-bezpečnostních prvků”	-	0
– „3.1.3 Rozšíření tras pro bezmotorovou dopravu”	-	0

Opatření : „3.2 Doplnění technické infrastruktury”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**
– „3.2.1 Pokračování v efektivním řešení odkanalizování obce.”	-		0	
– „3.2.2 Podpora individuálních řešení využívání alternativních zdrojů tepla a nových ekologicky šetrných technologií vytápění”	-		0	

B.3 Podpora realizace programu

Program rozvoje obce Hvožďany ukazuje základní směr rozvoje obce v období let 2015 - 2020. Dokument obsahuje opatření, potažmo aktivity, pomocí jejichž realizace bude tohoto směru, resp. strategické vize obce, dosaženo. Zpracovaný dokument bude sloužit k rozvoji obce, případně pomáhat obci při čerpání dotací.

Způsob realizace PRO

Zpracováním a schválením dokumentu plánovací a rozvojové aktivity obce nekončí, nýbrž začínají. V této fázi je nutné stanovit postup realizace, sledování a aktualizace dokumentu, resp. celého rozvoje obce.

Realizace dokumentu bude uskutečňována pomocí konkrétních projektů, které budou naplňovat jednotlivé aktivity, potažmo opatření. Tím bude dosaženo naplnění stanovených programových cílů a v konečném důsledku také strategické vize, která ovšem časově převažuje do roku 2030.

Osobou zodpovědnou za realizaci aktivit je starosta/ka obce. Ta/Ten bude, ve spolupráci se zastupitelstvem obce, především:

- iniciovat realizaci opatření a aktivit,
- vyhledávat a zajišťovat zdroje financování aktivit programu rozvoje,
- projednávat podněty vztahující se k realizaci opatření a aktivit,
- předkládat ke schválení zastupitelstvu obce zprávy o realizaci PRO,
- předkládat k projednání změny a aktualizace PRO,
- delegovat jednotlivé činnosti a pravomoci na odpovědné osoby.

Monitoring realizace PRO

Starosta/ka obce je zodpovědný/á také za monitoring a vyhodnocování naplňování programu rozvoje obce. Mezi povinnosti patří zejména:

- shromažďování informací o průběhu realizace projektů, aktivit a opatření,
- upřesňování informací o odpovědnosti za realizaci jednotlivých aktivit,
- každoroční zpracování přehledu realizovaných aktivit,
- 1x ročně sestavování Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO – jako podklad pro sestavení ročního rozpočtu a rozpočtového výhledu obce,
- vypracování komplexního zhodnocení stávajícího PRO v roce 2020, jakožto podklad pro jeho aktualizaci.

Monitorovací zpráva bude obsahovat informace o realizaci dílčích aktivit a projektů, které se podařilo v daném roce zrealizovat, zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace a návrh na změny či revize v PRO.

Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO budou po projednání zastupitelstvem obce zveřejněny na webu obce.

Způsob aktualizace PRO

Program rozvoje obce je živým dokumentem, mění se jak prostředí v obci, tak vnější podmínky mimo obec. Dokument je nutné revidovat, případně měnit, již v průběhu jeho realizace, a to jako reakci na

závažnou změnu vnějších podmínek, naplnění části PRO, potřebu stanovení nových cílů, apod.

Aktualizace celého dokumentu proběhne nejpozději v roce 2020. Dle potřeby je samozřejmě možné provést dílčí revizi dokumentu dříve, většinou pak ke konci kalendářního roku ve vazbě na zpracování rozpočtu obce na další rok. V případě realizace dílčí revize bude podkladem přehled o realizovaných aktivitách, resp. Monitorovací zpráva o průběhu realizace PRO, jež připraví starosta/ka obce a členům zastupitelstva obce jej předá v dostatečném předstihu před jednáním zastupitelstva obce.

Změny budou provedeny přímo v dokumentu a budou v textu označeny spolu s datem, ke kterému byly provedeny. Aktualizace PRO a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem obce spolu se schvalováním rozpočtu a rozpočtového výhledu obce. Aktualizovaný PRO bude též zveřejněn na internetových stránkách obce.

Způsob financování PRO

Základním zdrojem financování rozvojových aktivit jsou vlastní zdroje obce. V případě možnosti budou využity také prostředky z veřejných rozpočtů (kraj, ČR, fondy EU, OP 2014-2020). Obec bude usilovat o zapojení také soukromého a neziskového sektoru. Informace o možnostech finančních zdrojů budou upřesňovány v průběhu realizace PRO.

Aktivity PRO budou realizovány v úzké vazbě na rozpočet obce, přednostně by měly být realizovány akce, které se podílí na naplňování stanovených cílů PRO.